

Forord

Med det foreliggende værk ønsker Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab at hylde Hendes Majestæt Dronning Margrethe II i anledning af 70-årsfødselsdagen. Når det falder Selskabet naturligt at bidrage til hyldesten med netop et bogværk og et tilhørende symposium, er det, fordi Majestæten altid har gjort Selskabet den ære at interessere sig for dets virke. Interessen udspringer både af Majestæten egen langvarige og beundringsværdige interesse for videnskabelige spørgsmål og af det forhold, at Selskabet siden sin oprettelse i 1742 har stået under kongelig protektion.

I 1737 oprettedes på foranledning af kong Christian VI et Møntkabinet, som skulle holde orden på mønter og medaljer i Kunstkammeret og på de kongelige slotte. Til at forestå arbejdet med samling og katalogisering nedsattes en Mønt- og Medaljekommission, som arbejdede under det danske kancelli, hvor Johan Ludvig Holstein var oversekretær. Det var i forbindelse med denne kommissions arbejde, at man først drøftede oprettelsen af et lærd selskab i lighed med det svenske antikvitetsakademi.

Holstein rejste selv spørgsmålet over for Kongen, som svarede i et brev af 16. juli 1742: »Er hat gantz recht darin, dasz es einem Lande Ehre und Hochachtung bey den Fremden macht, wen man gleich wie in Schweden die Antiquiteten, so sich im Lande befinden, bekant macht, und da Er Aufseher der Academie zu gleich mit ist, auch hierzu selber scheinet Lust zu haben, so gehet es gahr wohl an, dasz man es hier so macht wie in Schweden, und wünschen wir,

dasz Er diesen künfftigen Winter dieses so nützliche Werck im Gange bringen möge.« Denne kongelige opmuntring til oprettelsen af et lærd selskab er i sig selv et prægnant anslag til denne bogs tema og dets mange facetter.

Inden Selskabet blev formelt oprettet senere samme år, havde Holstein set sig yderligere omkring, og med henvisning til blandt andet den portugisiske konges oprettelse af et Collegium Historicum blev Selskabets interessesfære udvidet til ikke kun at være antikviteter, men historie i bred forstand. Dette er ikke stedet at gå nærmere ind i detaljerne i den videre historie, men nævnes skal det, at Holstein anså det for afgørende for et sådant selskabs fremgang, at det fik »Deres Kongl. Majestets Høye og Allernaadigste Approbation, samt Protection«. Det fik det, og siden har Selskabet udviklet sig i lyset af nye historiske impulser under skiftende monarkers protektion, senest Hendes Majestæt Dronning Margrethe II, som har glædet Selskabet med sin deltagelse i adskillige videnskabelige møder.

I dag spænder Selskabet over alle videnskabsgræne, som det fremgår af denne bogs bidrag. På hver deres felt formidler forfatterne noget af den begejstring, der knytter sig til det videnskabelige arbejde, og til sammen viser de, hvordan mangfoldigheden af perspektiver på et givet tema beriger dem alle. Det er med stor glæde, at vi tilegner Hendes Majestæt Dronningen denne bog både som en lykønskning på fødselsdagen og som et udtryk for taknemmelighed over Majestæten vedholdende approbation og protektion.

Kirsten Hastrup

Præsident for Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab